

The European School Survey Project on Alcohol
and Other Drugs

European Monitoring Centre
for Drugs and Drug Addiction

Janusz Sierostawski

UŻYWANIE SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH PRZEZ MŁODZIEŻ W 2015 r.

EUROPEJSKI PROGRAM BADAŃ
ANKIETOWYCH W SZKOŁACH NA TEMAT
UŻYWANIA ALKOHOLU I NARKOTYKÓW

ESPAD

Badanie zostało wykonane przez
Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii,
Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Instytut Psychiatrii i Neurologii

Wprowadzenie

- Badania ankietowe w szkołach dostarczają informacji o rozpowszechnieniu eksperymentalnego i okazjonalnego używania substancji psychoaktywnych
- Zmiany w tym zakresie jako wskaźnik efektów realizacji działań zapobiegawczych – stąd potrzeba monitorowania
- ESPAD - ogólnopolskie badanie ankietowe zrealizowane w maju-czerwcu 1995 r., 1999 r., 2003 r., 2007 r., 2011 r. oraz obecnie, w 2015 r., tj. wśród uczniów dwóch roczników - wiek: 15-16 lat i 17-18 lat, w ramach międzynarodowego projektu badawczego

Cel badań

- Ocena rozmiarów zjawiska używania substancji psychoaktywnych wśród młodzieży szkolnej
- Identyfikacja i pomiar czynników wpływających na rozmiary zjawiska, zarówno po stronie popytu, jak i podaży
- Śledzenie trendów w zakresie używania substancji przez młodzież oraz czynników warunkujących to zjawisko

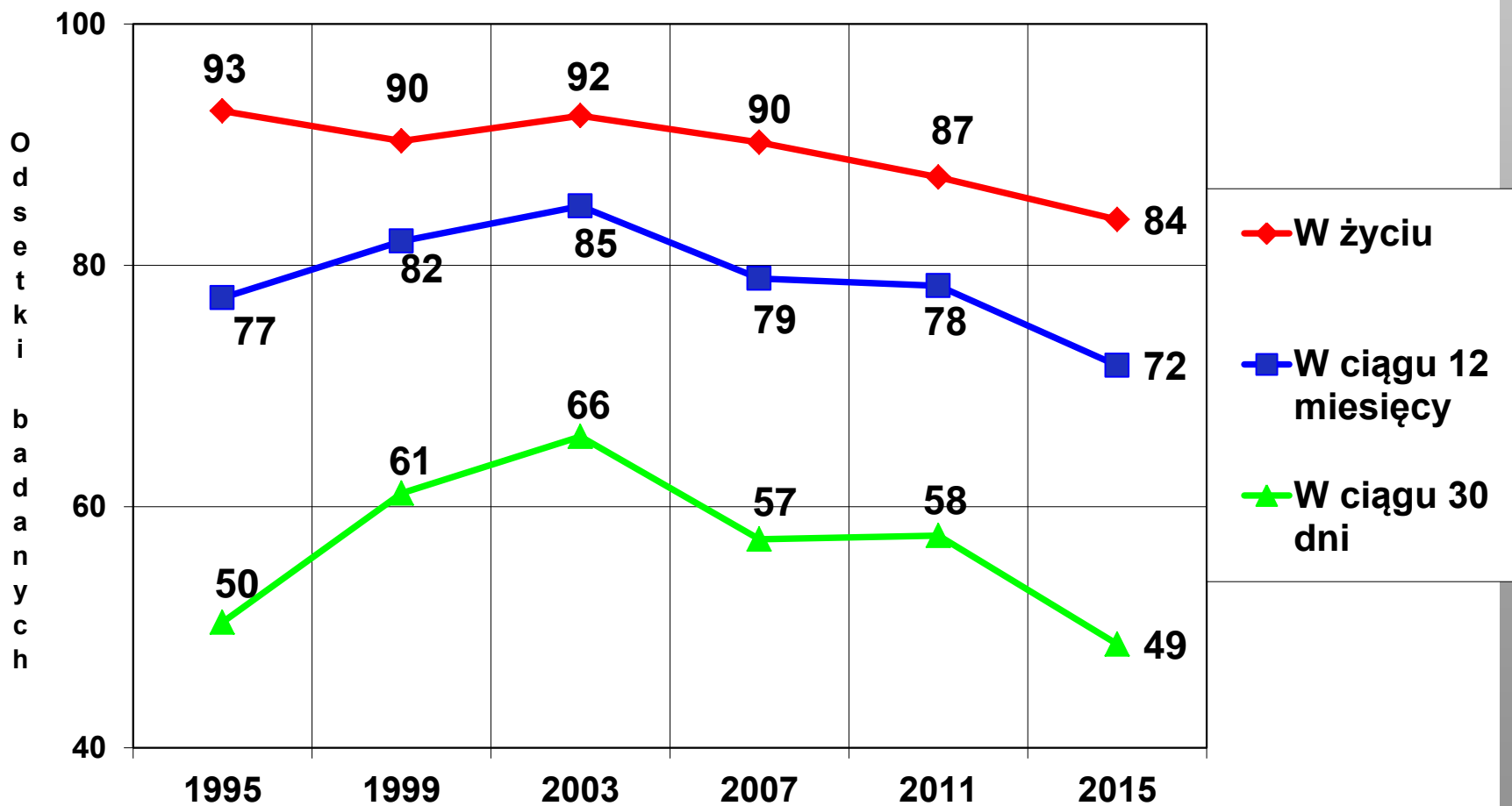
Przedmiot badań

- Rozpowszechnienie picia napojów alkoholowych
- Wzory picia alkoholu
- Rozmiary zjawiska nietrzeźwości
- Rozpowszechnienie używania substancji nielegalnych
- Ocena dostępności substancji legalnych i nielegalnych
- Postawy wobec różnych substancji psychoaktywnych
- Wybrane wyniki jako przedmiot prezentacji

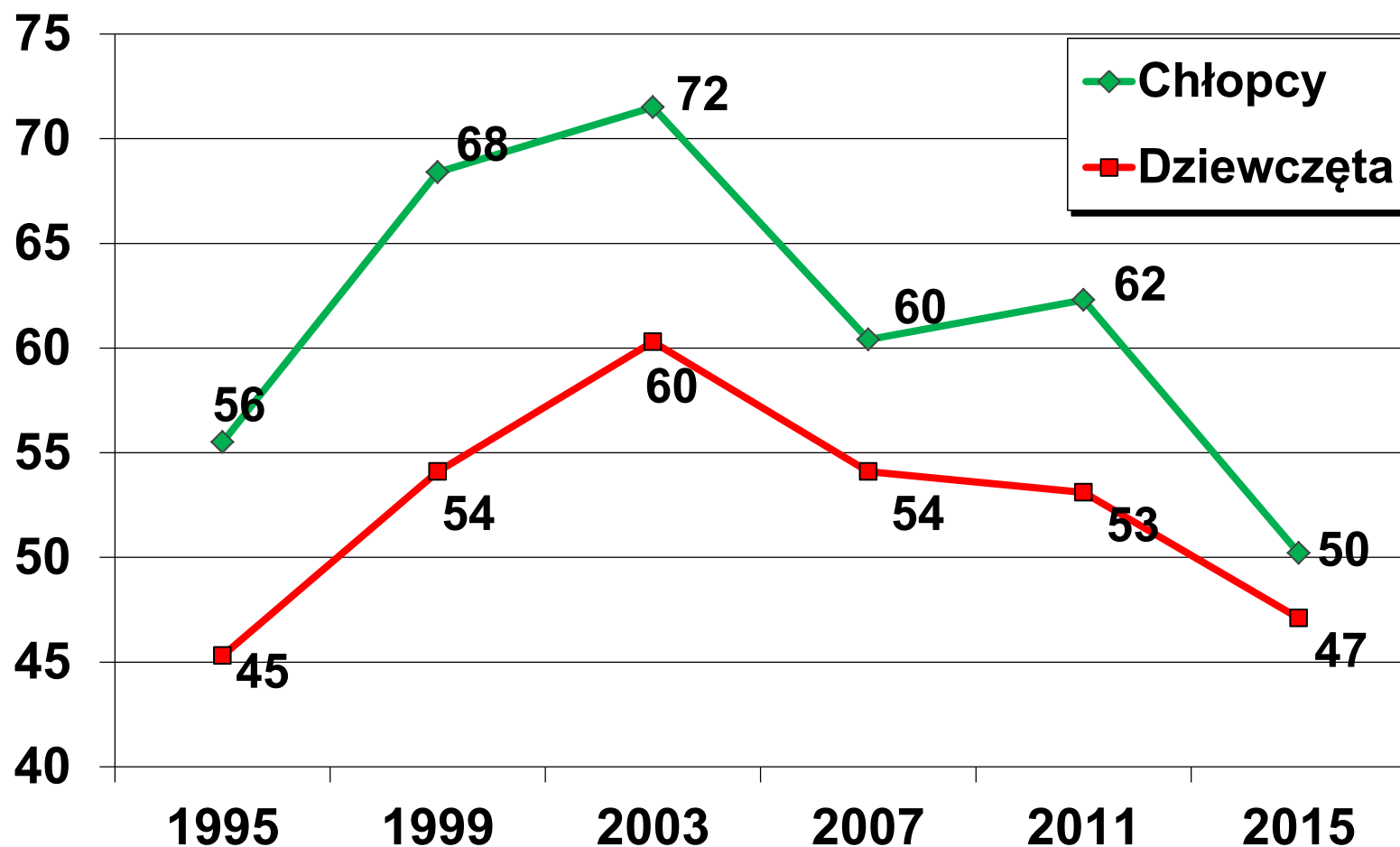
Metoda

- W 2015 r. badanie zrealizowano na próbie losowej młodzieży trzecich klas gimnazjów i drugich klas szkół ponadgimnazjalnych
- W badaniu zastosowano wystandaryzowany kwestionariusz do samodzielnego wypełniania przez uczniów
- W ankiecie pytano o osobiste doświadczenia z każdą z substancji, osobno wymieniając ich nazwy
- W badaniu zadbano o zapewnienie anonimowości, zarówno na poziomie pojedynczych uczniów, jak i całych szkół

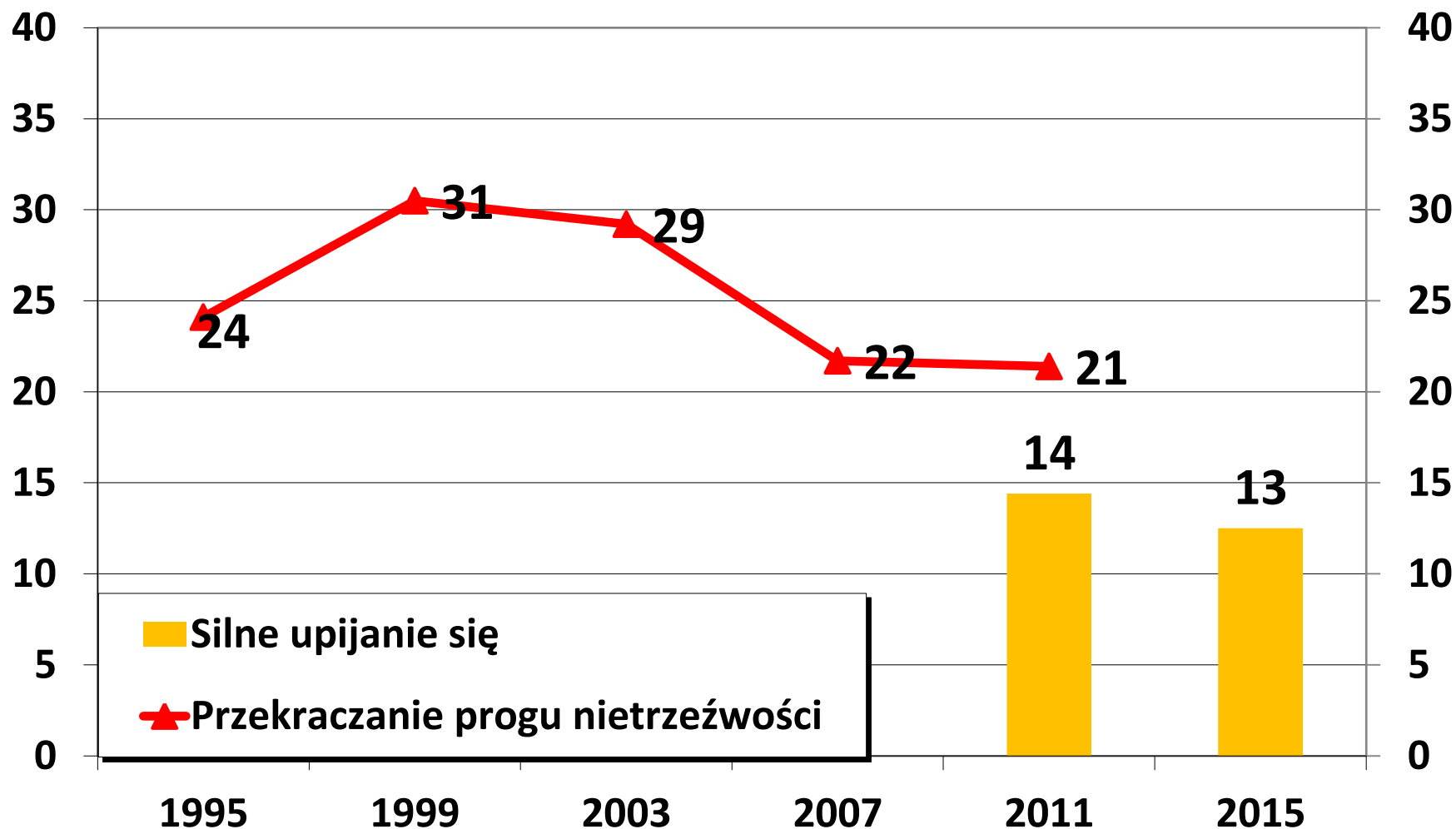
Picie napojów alkoholowych (wiek 15-16 lat)

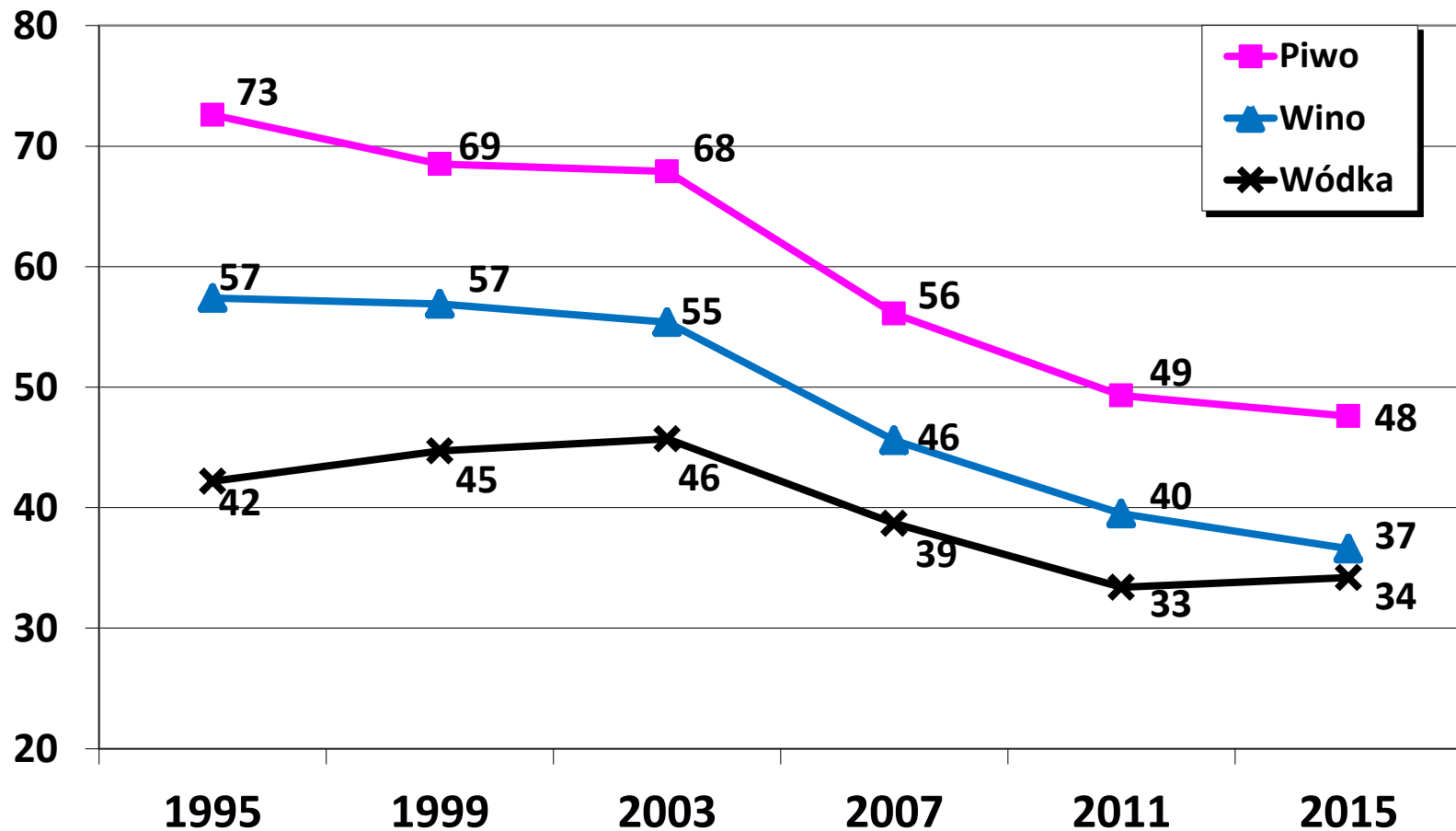
Picie napojów alkoholowych w czasie ostatnich 30 dni wg płci (wiek 15-16 lat)

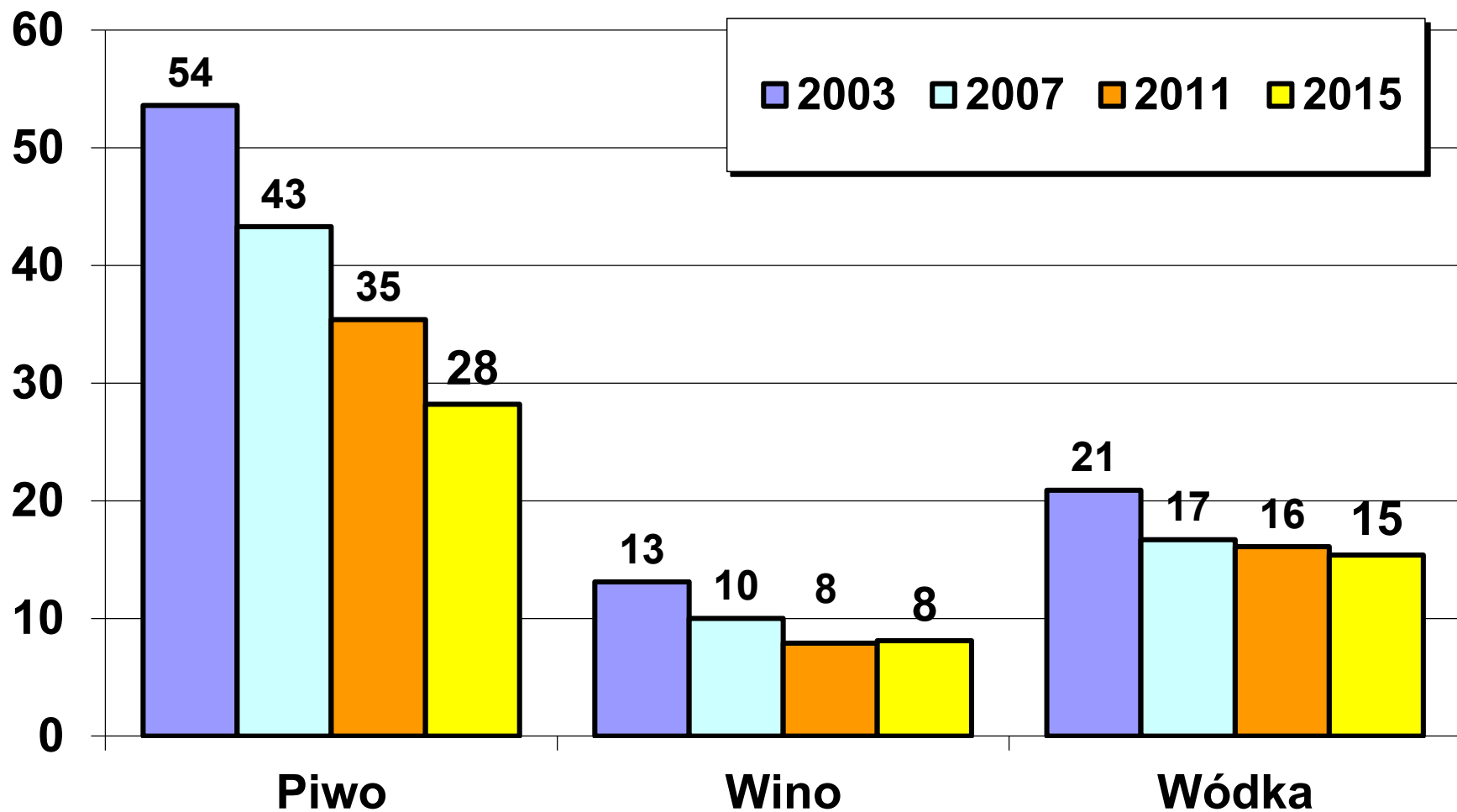
Nietrzeźwość oraz silne upijanie się w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem (wiek 15-16 lat)

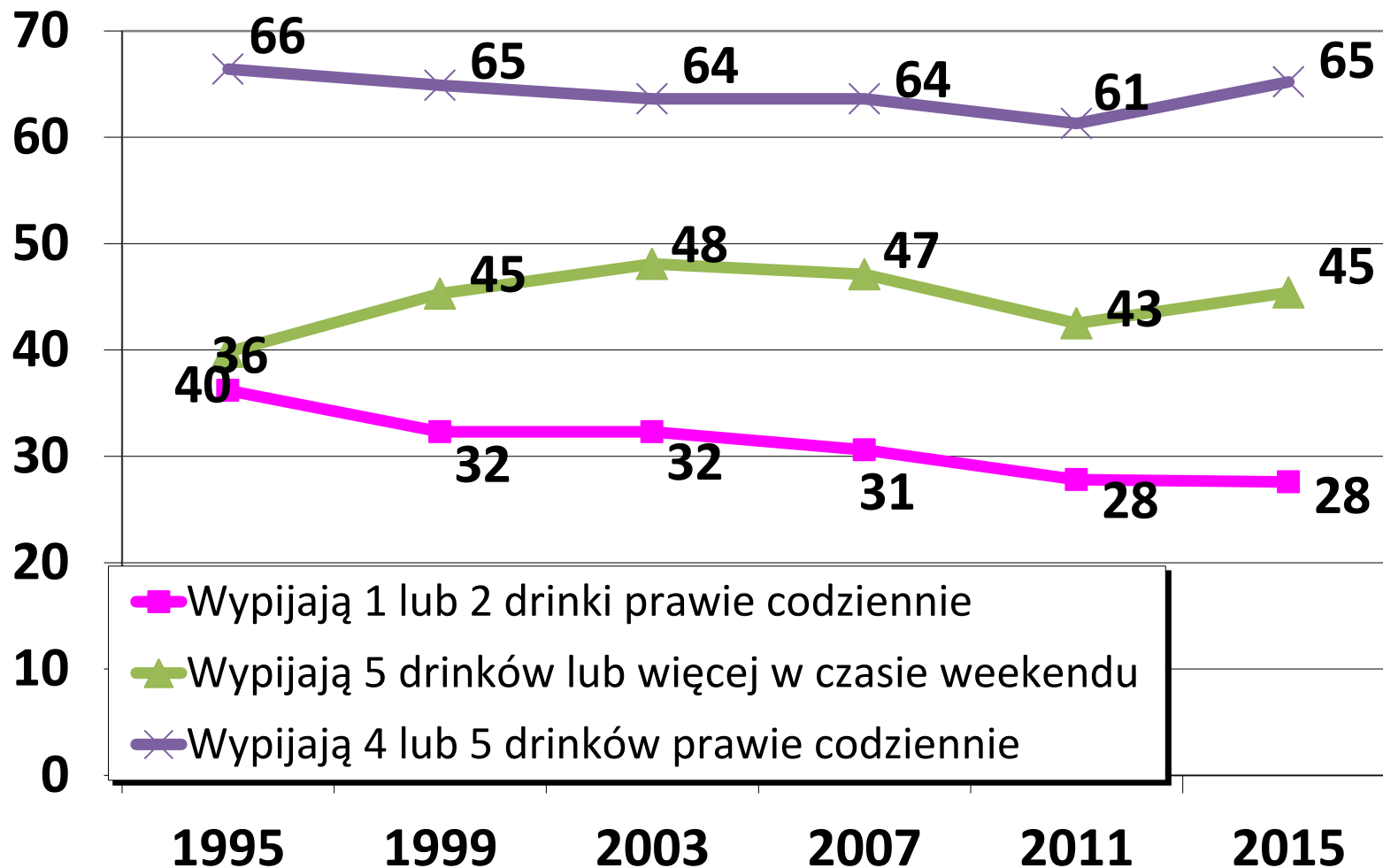
Postrzegana dostępność napojów alkoholowych - odsetek badanych, którzy wybrali odpowiedź: „bardzo łatwe do zdobycia” (wiek 15-16 lat)

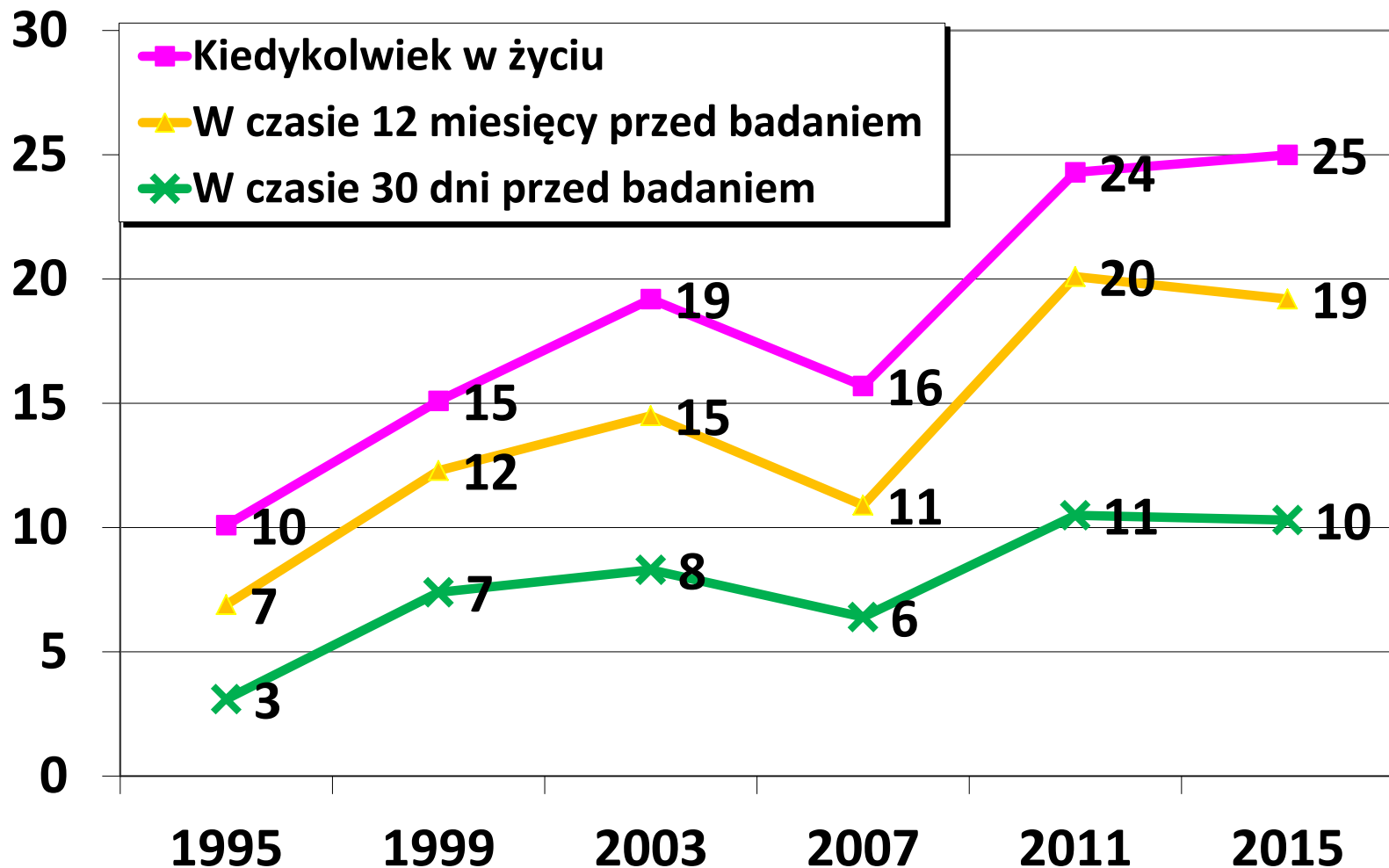
Zakupy napojów alkoholowych w czasie ostatnich 30 dni (wiek 15-16 lat)

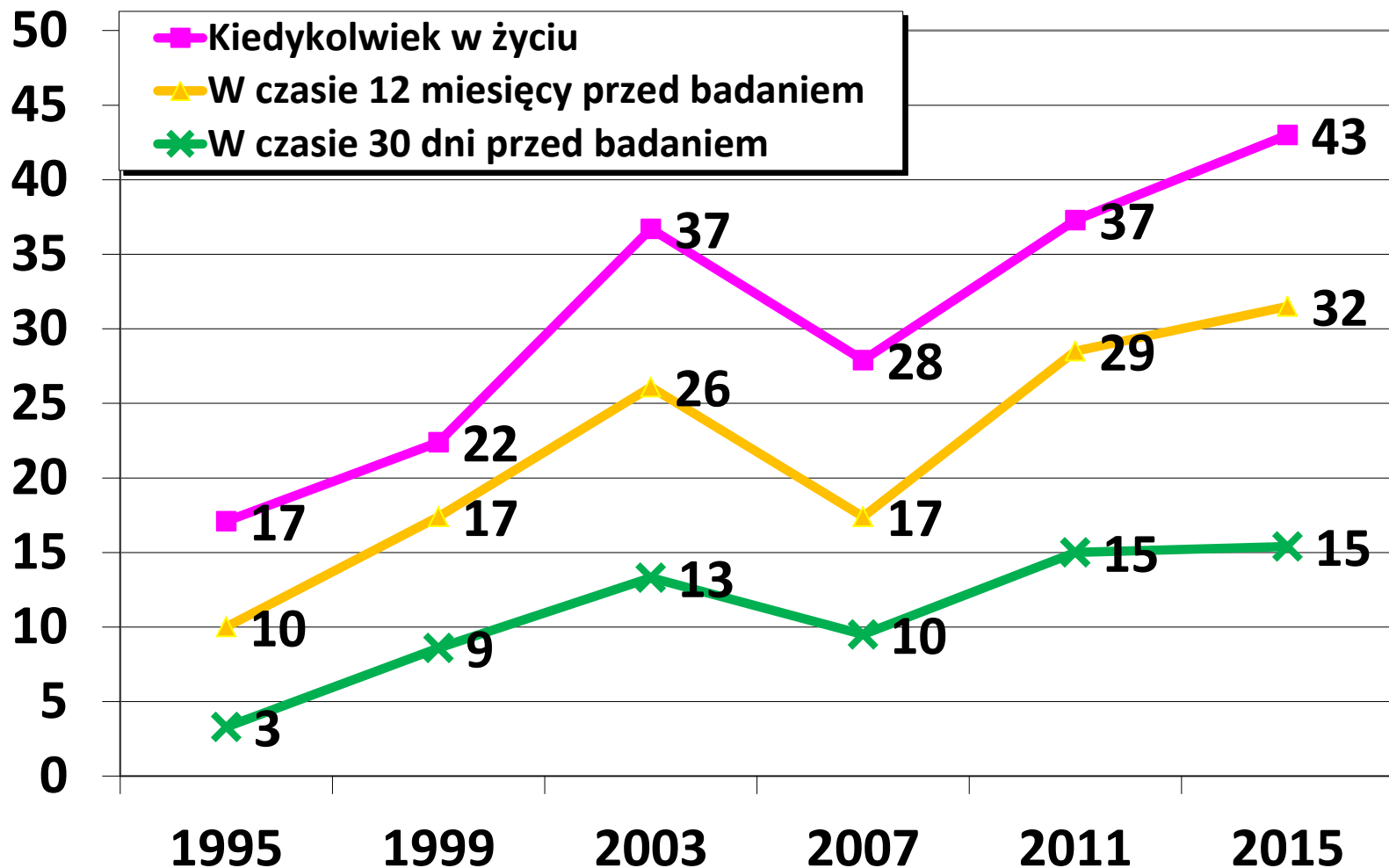
Ocena ryzyka związanego z piciem alkoholu – „duże ryzyko” (wiek 15-16 lat)

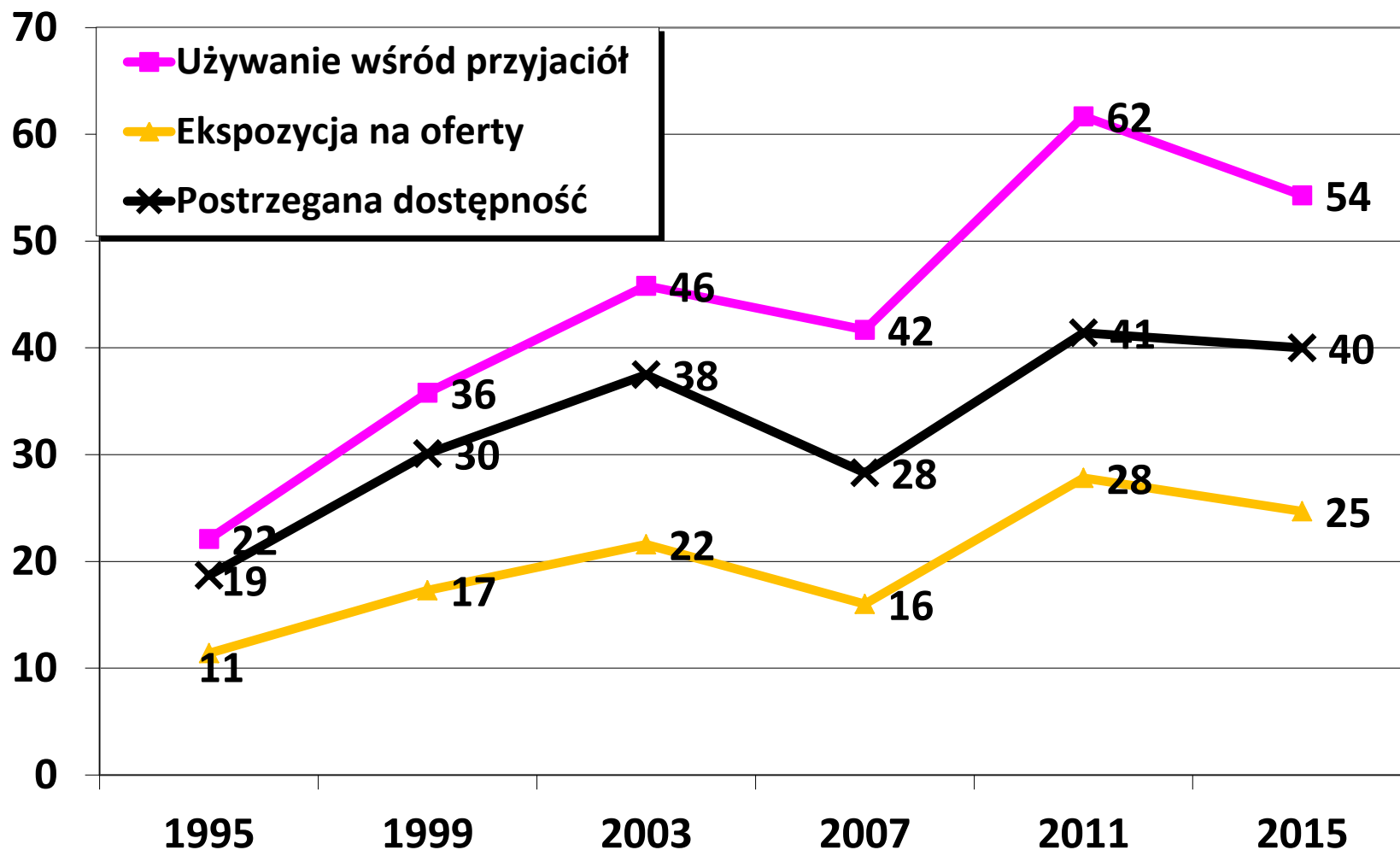
Używanie przetworów konopi (wiek 15-16 lat)

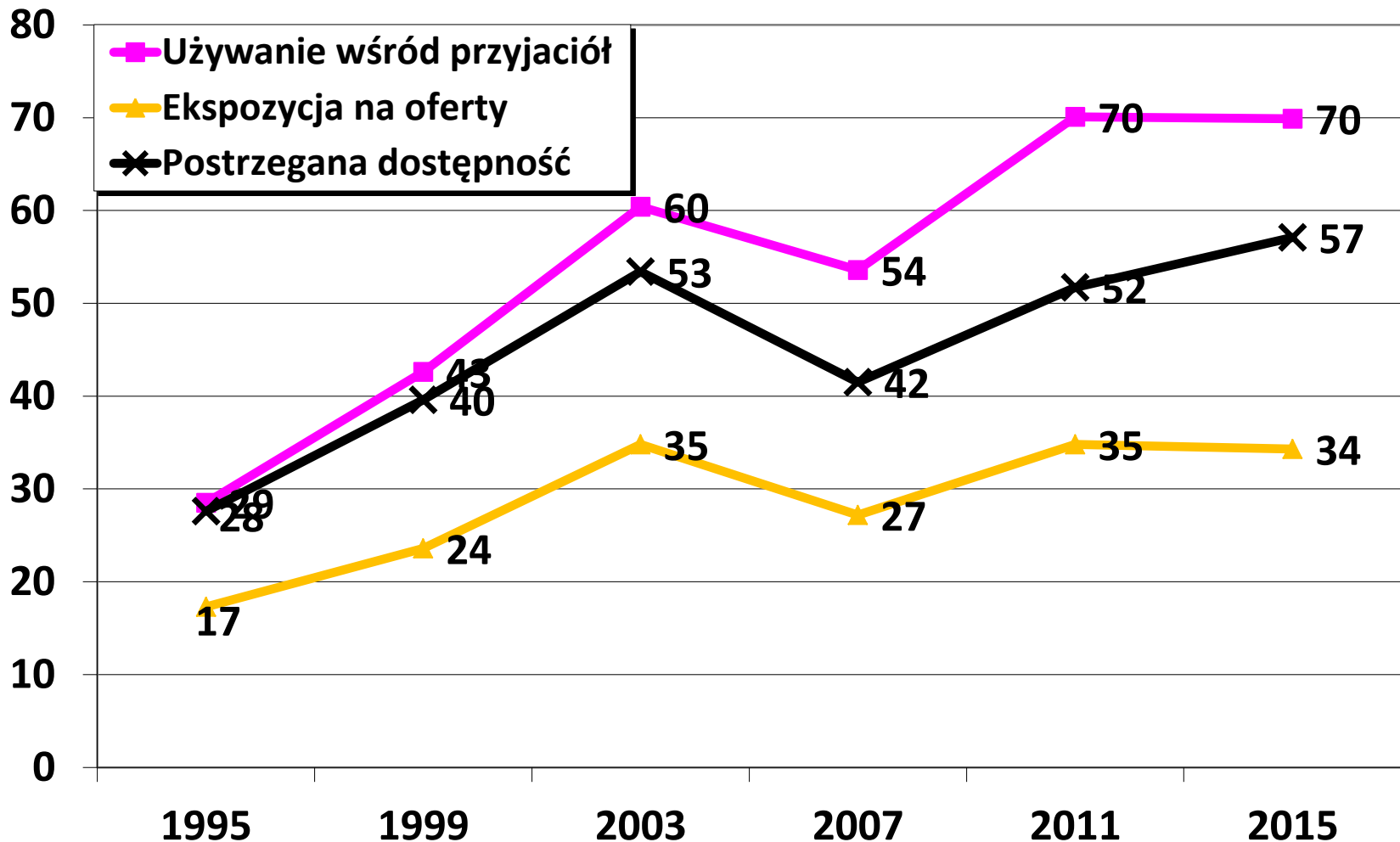
Używanie przetworów konopi (wiek 17-18 lat)

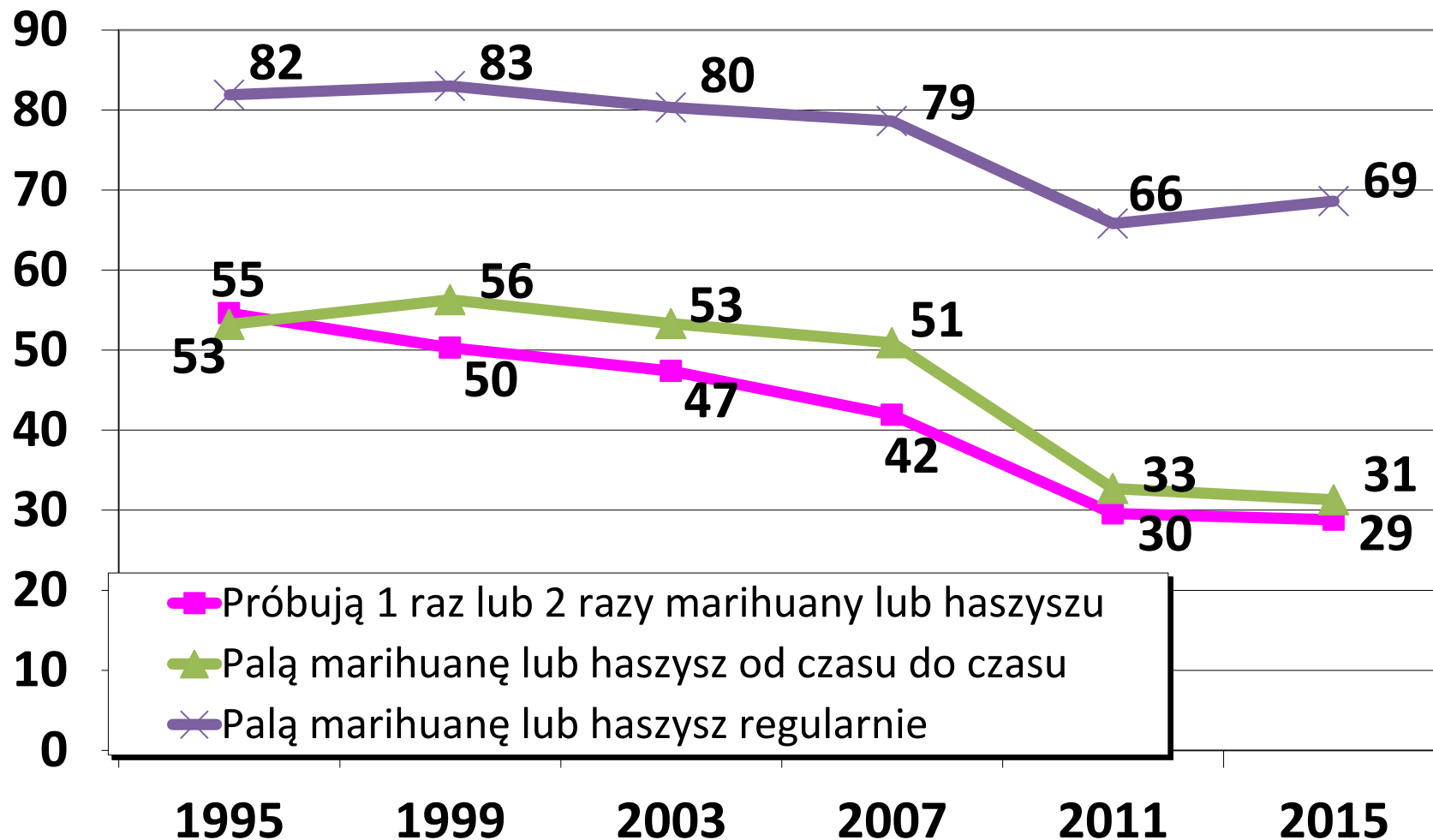
Używanie przez przyjaciół, postrzegana dostępność oraz oferty przetworów konopi (wiek 15-16 lat)

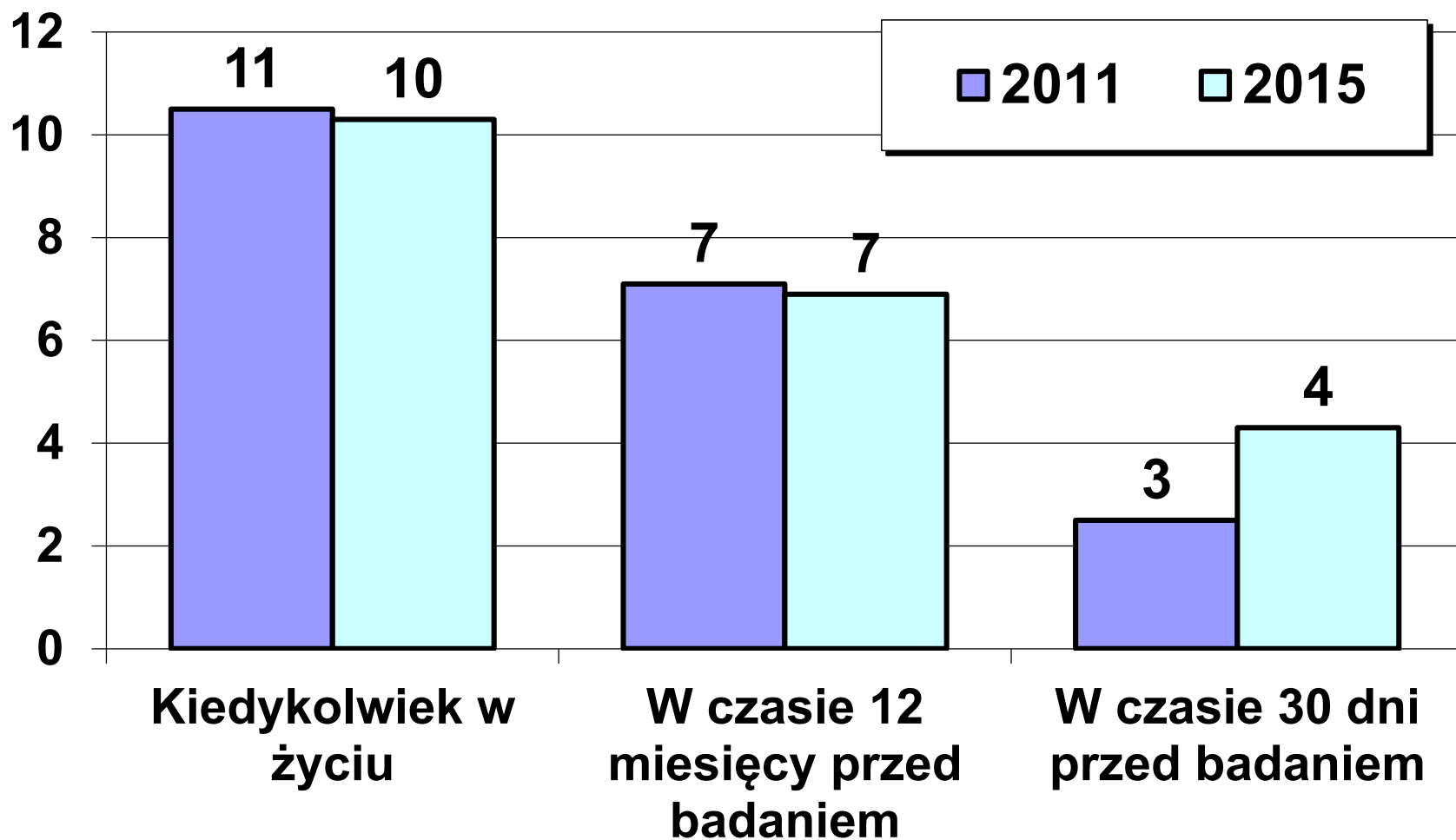
Używanie przez przyjaciół, postrzegana dostępność oraz oferty przetworów konopi (wiek 17-18 lat)

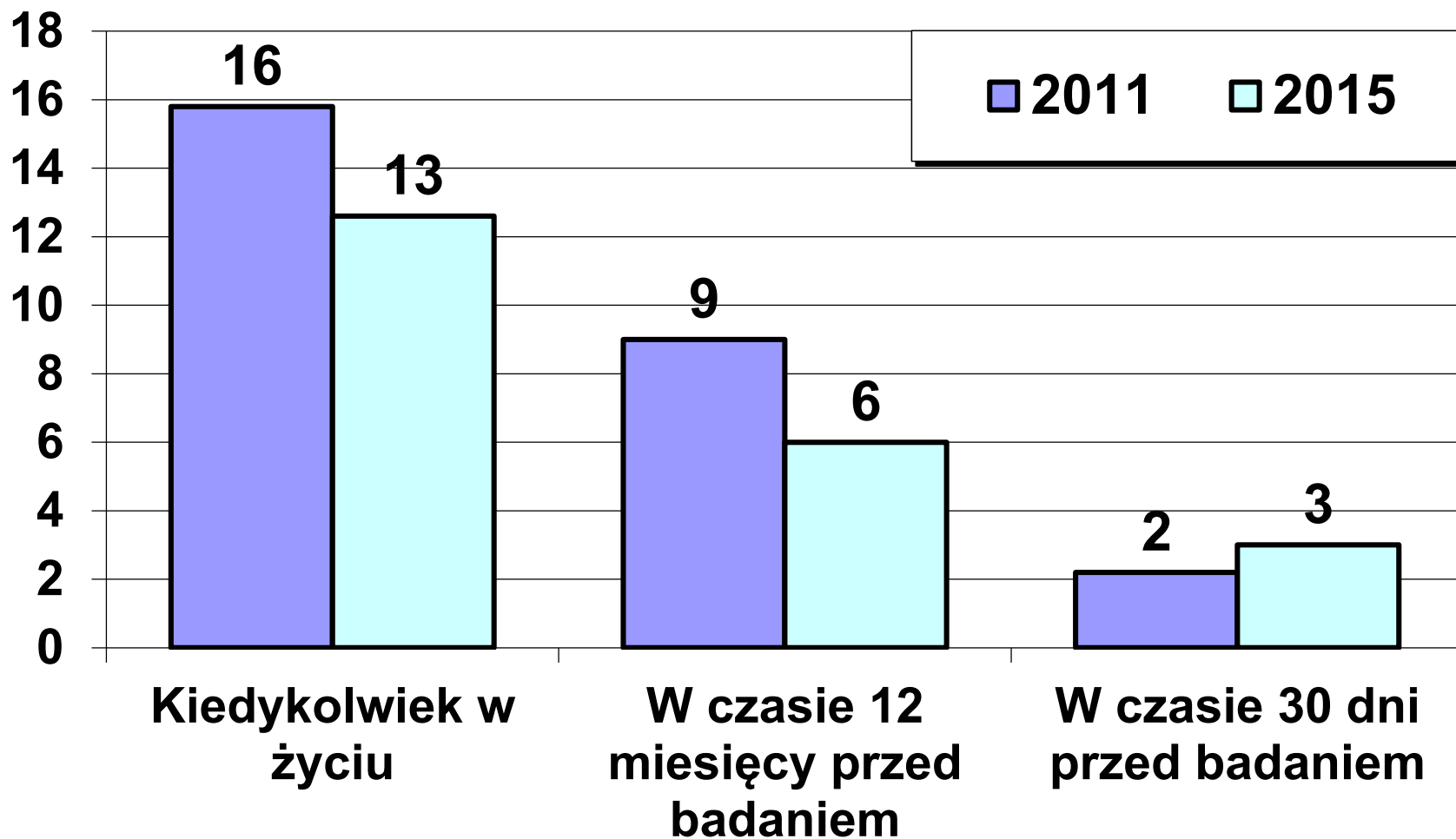
Ocena ryzyka związanego z używaniem przetworów konopi – „duże ryzyko” (wiek 15-16 lat)

Odsetki uczniów, którzy używali dopalaczy w czasie ostatnich 30 dni (wiek 15-16 lat)

Odsetki uczniów, którzy używali dopalaczy w czasie ostatnich 30 dni (wiek 17-18 lat)

Podsumowanie wyników – alkohol

- Młodzież w większości zalicza się do konsumentów alkoholu, pije przede wszystkim piwo - rzadziej sięga po inne napoje, poważnym problemem jest upijanie się
- Trend spadkowy wskaźników picia napojów alkoholowych
- Stabilizacja wskaźników upijania się
- Zmniejszanie się różnic między chłopcami i dziewczętami w rozpowszechnieniu picia za sprawą szybszego spadku u chłopców
- Lekka tendencja spadkowa traktowania picia alkoholu jako zachowania bardzo ryzykownego
- Spadek dostępności napojów alkoholowych wedle ocen badanych oraz spadek zakupów piwa

Podsumowanie – narkotyki

- Rozpowszechnienie używania substancji nielegalnych jest znaczne, chociaż o wiele niższe niż legalnych – spośród nielegalnych najbardziej rozpowszechnione są przetwory konopi
- Zahamowanie trendu wzrostowego rozpowszechnienia używania przetworów konopi
- Spadek dostępności przetworów konopi wedle opinii gimnazjalistów i lekki wzrost według ocen starszej młodzieży
- Zahamowanie trendu spadkowego rozpowszechniania przekonań o dużym ryzyku związanym z używaniem przetworów konopi
- Nie odnotowano wzrostu rozpowszechniania używania dopalaczy w stosunku do 2011 r.

Wstępne wnioski

- Wyniki sugerują pewne sukcesy w ograniczaniu dostępności alkoholu dla nieletnich – długi proces warty kontynuacji
- Zahamowanie niekorzystnych tendencji w zakresie problemu przetworów konopi może oznaczać efekt nasycenia
- Zahamowanie niekorzystnych tendencji w postrzeganiu ryzyka związanego z piciem alkoholu oraz z używaniem marihuany można próbować przypisać przynajmniej w części efektom przekazów profilaktycznych
- Brak wzrostu rozpowszechnienia używania dopalaczy dostarcza argumentów za tezą, że fala zatruć w pierwszej połowie roku miała charakter incydentalny, związany z delegalizacją szeregu tych substancji